

háboru borzalmas jelenetei után jönni fog a békekötés, mely azonban nem fogja visszaadni az anyának fiát, a gyermeknek atyját, a menyasszonynak vőlegényét, a dolgozó társadalomnak a munkás kezét. És új filozófusok fognak elmélkedni a háboru jogosultsága fölött, új költők fogják dicsőíteni a háboru szépségeit és új antimilitárista apostolok fognak mérgeledni mindezekről. De mindezeknek egyike sem fog oly okosan, igazságosan és előrelátóan beszélni, mint Herbert Spencer, ki a háboruról elmélkedve ezeket mondja; Megengedve egyrészt azt, hogy örökös küzdelmek nélkül civilizált társadalmak nem fejlődhetek volna ki és hogy az emberi természet megfelelő, ép úgy vad, mint intelligens, formája azok kísérője volt, azt tarthatjuk, hogy az ilyen társadalmak kialakulásával, alkotó egységeinek természetének brutalitása, melyet ez a folyamat szükségessé tett, ezen folyamat megszűnésével, megszűnven szükségesnek lenni, el fog tűnni. Míg az elért jövétemények állandó örökségül maradnak meg, az ezzel kapcsolatos bajok csökkenni fognak és lassan kifognak halni, hogy életet adjanak a kultúrának.

Aki elém jött...

Írta: Peterdi Andor.*)

Aki elém jött fájdalmával,
Útszéli koldus vagy barát,
Én mindenkinek megnyítoztam
Részvételt szívem ajtaját.

Csak nekem nem volt soha senkim,
És nem is lesz talán soha,
Hozzám őh nem csak az Úristen,
Még ez a föld is mostoha.

De jött egy eb felém az utcán,
Olyan kóbor, akár csak én.
A jóság, hűség, béketűrés
Remegéft két szelid szemén.

Hozzám simúlt, mint hogyha tudná,
Hogy a mi sorsunk egy lehet,
S én megindulva simogattam
Lelkem festvérét — az ebet.

*) Most megjelent könyvéből.

Viszontlátás.

Írta: Szini Gyula.

ELSŐ LEVÉL.

Kedves barátnőm,
tőled, aki be vagy avatva életem minden apró körülményébe és nyugodt okosságoddal nem egyszer döntően nyúltál bele zaklatott sorsomba, megint tanácsot kérek.

A múltkor megírtam neked, hogy az egyik ujságban a szállók vendégeinek szokásos névsorában váratlanul erre a névre bukkan-
tam: Horváth Pál, Páris...

Ettől a pillanattól fogva mintha kicseréltek volna, teljesen elvesztettem nyugalmamat, hallucinációim vannak, éjszakánként fölriadok és gyermekeim ágyához szaladok, hogy elhárítsam róluk a végzetet, amelynek halkán, loppal közeledő hangjaival vannak teli álmatlan éjjeleim.

Valóságos rabja vagyok annak a gondolatnak, hogy ha ez az ember él és élém fog állni, mi lesz velem?!... Én már holtnak hittem őt és még most is azt kell hinnem, hogy már rég nem él. Vagy lehetséges, hogy valakit szintén Horvát Pálnak hívjanak és abból a végzetes városból érkezék? Ez a bizonytalanság még az örületbe fog kergetni.

Tíz évvel ezelőtt — március negyedikén lesz tiz esztendeje — Párisból levelet kaptam tőle, amelyben bejelenti, hogy öngyilkossá lesz. Azóta nyoma veszett. Té jól tudod, hogy ez a levél nehezedik egész életemre. Megmérgezte már a mézesheteimet, amikre pedig egy asszony mindig mint élete legszebb emlékére szokott visszagondolni. Folyton magam előtt láttam ezt az embert, akinek halálát okoztam. Nem volt örömöm, nem volt derűs pillanatom anélkül, hogy meg ne jelent volna előttem sápadt, vádoló arca... Esküszöm neked, hogy ha tudtam volna, hogy ennyire szeret, inkább az ő felesége lettem volna.

Örökké a nagy ismeretlen Morgue jelent meg előttem látomásképp rémes kirakatával, amelynek üvegtáblája mögött ott fekszik hanyatt egy vértelen, puffadt arcú idegen, a szerelem halottja, akif senki sem ismer, aki-